

Споменик на Тари ријечи – Радован Бећировић

- I. 1. Нек се овај спомен блиста
2. Мојковачких леонида,
3. Над свијема споменима
4. Што је досад Србин зида.
5. Икад прије, је ли било
6. Такве битке и ризика?
7. Да изгине војска једна
8. За спас свога савезника?
9. Да се прича док је људи
10. И док тече мутна Тара,
11. Да су овђе Црногорци
12. Борили се са три цара.
13. На споменик ови овђе
14. Историја тако пише:
15. „Да се овђе смрт и живот
16. Два народа сударише.
17. И како су Шумадинци
18. Оступили без панике
19. И свуд редом подизали -
20. Нерушиве споменике.
21. Не дадоше Бугарима
22. Да ухвате Краља Петра
23. И без крви не пуштише
24. Своје земље пола метра.
25. Још се бјеше код Бугара
26. Пробудила мржња стара,
27. Кад их оно Црногорци
28. Поломише с Говедара.
29. Црногорац на Мојковцу
30. Царске силе задржава,
31. А његово све пропало
32. И слобода и држава.
33. Пропала је Црна Гора,
34. Пропали су Црногорци!
35. Ко се бори на Мојковцу?
36. То се боре добровољци!
37. Црни им је гавран каза
38. Све што може бит најгоре,
39. А они се под Мојковцем
40. Као горски вуци боре.
41. Да дрскога нападача
42. Дочекају прсимице,
43. Што пред собом подизаше
44. По дванаест реда жице.
45. Ће регрути, соколови,
46. Сваки испод двадес' л,ета,
47. Заузеше Бојну Њиву
48. Кроз облаке бајунета.
- II. 1. Шћагу с главе изгинути
2. Ове муње, ови момци,

3. Но у помоћ стигоше им
4. Соколови Дурмиторци.
5. А армада Колашинска
6. И вукови испод Кома
7. Шанце меса напунише -
8. Тога јада и полома!
9. А топова стоји јака,
10. Укрштена ђулад лете,
11. А сјевер се помамио,
12. Збија снијег у намете.
13. Тара вода замрзнула
14. Преко тридес' испод нуле,
15. Преко ње би хата игра
16. Под Мекића танке куле.
17. Ту изгибе силна војска,
18. Генерали и обрсти.
19. Кад је чуо Фрањци Јосиф,
20. Лијевом се руком крсти.
21. Па он кара и презире
22. Генерала Мекензена:
23. „Стид те било кукавице
24. И од људи и од жена!
25. Кад је могла Црна Гора,
26. После слома и разуре
27. Да ви смету и забране
28. И на пут ви грану туре.
29. Од шта сте се препанули,
30. Од засједе једне мале -
31. Срам те било, стид те било
32. Неваљали генерале“!
33. Знаш ли да су Срби били
34. Главни узрок овог рата,
35. Па те послах да их згазиш
36. И ђаволе трсим с врата.
37. Па ви, ето, пуштисте их
38. Да све снаге мобилишу,
39. Да кроз кланце и планине
40. Своју војску курталишу.
41. Осуђен си после рата
42. Од старога владоаца,
43. Да ћемо те објесити
44. На вратима од Мојковца.
45. Он пред царем мирно стоји
46. Ка свијећа „кад догори“
47. Па од цара изум тражи
48. Те му на то одговори.
- III. 1. Па се црној земљи саже,
2. У папуче цара љуби:
3. „Ево русе главе моје
4. И овђе ме сад погуби.

5. Кунем ви се, златна круно,
6. Истину ћу Вама рећи;
7. Било нам је немогуће
8. Србе виђет и претећи.
9. Не даше нам Црногорци
10. Прегазити преко Таре
11. И ту смо ти изгинули -
12. Да си окле био царе.
13. Да се бориш на Мојковцу
14. Задајем ти јемца Бога,
15. Никад више у Беч не би
16. Долазила твоја нога!
17. Остао би под намете,
18. У локвама људске крви
19. И пита би Гавранове:
20. - Је ли проша Петар први?
21. Јер то, царе, није војска,
22. Него ТО су вуци горски,
23. А пред њима соколови
24. Официри црногорски.
25. То су људи и јунаци.
26. Мало су им који равни.
27. Та је народ навикао
28. Да слободу своју брани.”
29. Цар отпусти Макензена,
30. Ојади се и разбоље,
31. Ни година прошла није -
32. Цар умрије и пребоље.
33. Мојковачки витезови,
34. А Косовски осветници;
35. Јел' бољијех људи било,
36. Обилићу право реци?
37. Од Ругова и клисуре
38. Па до мутне воде Дрине,
39. Још вранови и лисице
40. Туда вуку кости њине.
41. Ко је мога у јунаштву
42. Те хероје да претече,
43. Па о њима данас нико
44. Ни ријечи да не рече!?
45. Витезови с Вучјег Дола
46. Гледали су са небеса
47. Колико је на Мојковцу -
48. Сатрунуло људског меса!
49. Ни крвави Термопили,
50. Нити Плочник, нити Варна,
51. Ни ма која разбојишта
52. Нијесу им била равна.
IV. 1. Мојковац ће останути
2. У историј' човјечанства,
3. Ће су битку изгубила
4. Три велика моћна царства.

5. Ће је оно Црна Гора
6. Нечувени отпор дала,
7. Жртвовала сама себе
8. Рад општијех идеала.
9. Ће је десет барјактара
10. Погинуло на јуришу,
11. Да о њима људи зборе
12. И јуначке пјесме пишу.
13. Краљ Никола - цар јунака,
14. А куд му се памет ђеде?
15. Зашто сабљу не припаса,
16. А ђогина не посједе.
17. Да га угна међу Швабе
18. Као што је на До вучји.
19. И зашто се као Лазар
20. На смрт мушку не одлучи.
21. Да погине на Ловћену -
22. - Ће пропаде Црна Гора,
23. Но однесе старе кости
24. Тамо некуд преко мора.
25. И да неђе у туђини,
26. У вјечноме сану спава
27. И да му се свака рђа -
28. Над костима иживљива.
29. Тешка ли је туђа земља,
30. Туђе сунце слабо грије,
31. А витезу онакоме
32. У туђини мјесто није.
33. Његова је жеља била
34. И у рату и у миру,
35. Да му старе кости труну
36. У Никшићком манастиру.
37. Код два нака див-јунака,
38. Код Стојана и Новака.
39. Ни душа му могла није,
40. Без старијех слободњака.
41. Срећа му се оглушила,
42. Ил' судбина шћела није
43. Те тај владар и геније
44. На Француски праг умрије.
45. Ниђе гроба ни мрамора
46. Не видимо томе лаву,
47. И његови Црногорци
48. Не обрћу на то главу.
49. А шта ће ви свијет рећи
50. Ако вашем Господару,
51. Атињани прах сахране -
52. У древноме Хилендару?
53. А зар није заслужио
54. Тај велики Црногорац,
55. Да се његов прах одмара
56. На До Вучји ил' Граховац?!

